

Eugen SIMION

Nicolae Filimon. Primele semne ale realismului (III)

Abstract

Acest articol este a treia parte dintr-un studiu mai amplu al Academicianului Eugen Simion dedicat scrierilor lui Nicolae Filimon, în care sunt surprinse primele semne ale realismului din literatura noastră. Această parte atrage atenția în legătură cu intenția lui Nicolae Filimon de a reabilita imaginea Binelui și a sărbătoreșcului în lumea bucureșteană.

Cuvinte-cheie: Nicolae Filimon, semne ale realismului, imaginea Binelui, sărbătoreșcul în lumea bucureșteană.

This article is the third part of Academician Eugen Simion's ample study on Nicolae Filimon's work that tries to underline the emergence of the first signs of realism in our literature. This part is focused on the way Nicolae Filimon intended to rehabilitate the image of the Good and of the festive feelings among the inhabitants of Bucharest.

Keywords: Nicolae Filimon, signs of realism, the image of the Good, the festive feelings in Bucharest.

Andrei MARGA

Le processus de Bologne. Le besoin du changement de la direction

Abstract

Acest studiu ne indică problemele pe care le-a generat în universitățile europene și în România Declarația de la Bologna (1999) și urmările nefaste ale angajării Europei în procesul de la Bologna care își propunea inițial scopuri nobile: reducerea barierelor dintre țări, sporirea mobilității profesorilor, cercetătorilor și studenților și creșterea competitivității universităților europene. Cele mai grave probleme generate de aplicarea distorsionată a principiilor Declarației de la Bologna este pierderea autonomiei universitare (reducerea duratei de studiu pentru multe universități), a creativității intelectuale în favoarea cuantificării funcționărești a performanțelor, a lucrărilor (operelor) originale și unice în favoarea interminabilelor liste de publicații ISSN, criteriilor de evaluare calitativă în favoarea evaluării cantitative a studenților. Declarația de la Bologna s-a aplicat în mod mercantil și funcționăresc, având ca support gândirea îngustă a neoliberalismului, ignorând valorile europene ale educației universitare și luând ca viziune asupra societății și universității exaltarea competiției de piață.

Cuvinte-cheie: Declarația de la Bologna, educația în universități europene, procesul de la Bologna, pierderea autonomiei universitare, gândirea îngustă neoliberală, exaltarea competiției de piață.

This study indicates the problems that have been generated in European universities and in Romania due to Bologna Declaration (1999) and the evil consequences of engaging Europe in the Bologna process which originally proposed lofty goals: reducing barriers between countries, increased mobility of professors/teachers, researchers and students and increase of competitiveness in European universities. The most serious problems caused by the distorted application of the principles of Bologna Declaration is the loss of university autonomy (the reducing of studies duration for many universities), the loss of intellectual creativity to the advantage of red tape quantifying performance, the loss of the original and unique works to the advantage of interminable lists of ISSN publications, the loss of qualitative evaluation criteria for quantitative assessment of students. Bologna Declaration was applied in a mercantile and clerical manner, having as support the narrow Neo-Liberalist thinking, ignoring European values of university education and taking the exaltation of market competition as vision about society and universities.

Keywords: Bologna Declaration, European university education, the Bologna Process, the loss of university autonomy, the narrow Neo-Liberalist thinking, the exaltation of market competition.

Oana SOARE

Despre Petru Dumitriu, din nou. O receptare demnă de tranziția noastră

Résumé

În acest articol îmi propun să analizez ecourile pe care le-a suscitat opera și personalitatea lui Petru Dumitriu în anii '90. Împărțite între admirație și contestare, reacțiile au culminat în 1996, cu alegerile prezidențiale. Acest proces în care literatura pare sufocată de politică îl poate interesa atât pe sociolog, cât și pe istoricul literar.

Cuvinte-cheie: receptare, imaginar social, estetică vs. est-etică, „politica literaturii”.

Dans cet article, je me propose d'analyser les échos suscités par l'œuvre et la personnalité de Petru Dumitriu dans les années 90. Partagées entre admiration et contestation, les réactions ont eu leur comble en 1996, avec les élections présidentielles. Ce procès où le littéraire semble étouffé par le politique peut intéresser également le sociologue ou l'historien littéraire.

Mots-clés: réception, imaginaire social, esthétique vs. est-éthique, „politique de la littérature”

Eminescu, din Tiergarten în Curtea Veche (IV)

Abstract

Peste șapte ani de la despărțirea din Tiergarten, umbra lui Sir Aubrey de Vere, masca lui Eminescu, revine. Naratorul înțelege sensul „straniei întâmplări” petrecute la Berlin și are revelația unei personalități hermetice complete, în care poetul, gânditorul și luptătorul pentru adevăr și dreptate socială sunt în echilibru. Indiferența lasă loc empatiei și Mateiu Caragiale urmărește în continuare destinul eroului în romanul său Craii de Curtea Veche. Aici, Pașadia este masca unui Eminescu fictiv, care ar fi trăit până la o vârstă înaintată. Relația lui cu Rașelica Nachmason prilejuiește o incursiune în sursele hermetice ale poetului și în nuvela Sărmanul Dionis. A treia moarte a poetului este o trecere din punct de vedere inițiativ, prin asimilarea de către un succesor în tradiția literară. Romanul se încheie cu moartea Penei Corcodușa, care marchează nunta în spirit între Poet și Opera lui. Întruparea acesteia, degradată în lumea decăzută a receptorilor opaci, este Pena însăși, bătrâna cerșetoare cu mințile duse, care fusese cândva o fată cu ochii verzi, tulburători, iubita unui prinț.

Cuvinte-cheie: Eminescu, Sărmanul Dionis, Mateiu Caragiale, Remember, Craii de Curtea Veche.

Seven years after his disappearance in Tiergarten, the shadow of Sir Aubrey de Vere (the mask of Eminescu) returns. The narrator understands the meaning of “the strange incident” in Berlin. Eminescu proves to have been a complete hermetic personality, in which the poet, the thinker and the fighter for truth and social justice were in harmonious balance. Indifference makes way for empathy and Mateiu Caragiale continues to follow the hero’s destiny in his novel Craii de Curtea Veche (Gallants of the Old Court). Here, Pașadia is, again, the mask of Eminescu – but this time as a fictitious character, having survived well into his old age. His relationship with Rașelica Nachmason offers an insight into the hermetic sources of the poet and his short story Sărmanul Dionis (Dionysus, Poor Thing!). The poet’s third death happens at an initiatory level, through assimilation by a successor in the literary tradition. The novel ends with the spiritual wedding between the Poet and his Oeuvre, whose degraded incarnation in the decayed world of opaque reception is the old, miserable and devastated beggar Pena Corcodușa, who had once been a bewitching girl with green eyes, the mistress of a prince.

Keywords: Eminescu, Sărmanul Dionis (Dionysus, Poor Thing!), Mateiu Caragiale, Remember, Craii de Curtea Veche (Gallants of the Old Court).

Daniel SILVA PERDIGÃO

Toposuri și repere portugheze în *Craii de Curtea Veche*

Abstract

Acest articol își propune să dovedească că în romanul lui Mateiu Caragiale Craii de Curtea Veche se află referiri la anumite locuri și repere culturale portugheze, mai precis, există referiri și la anumite personalități sau personaje reale. Autorul articolului susține și demonstrează că Mateiu Caragiale a deghizat fapte reale pe care le-a reconstruit în jurul unor personalități istorice care au existat în realitate.

Cuvinte-cheie: Mateiu Caragiale, toposuri și repere portugheze, paralele istorice.

This article aims to prove that Mateiu Caragiale's work Craii de Curtea Veche actually refers to certain Portuguese places and cultural landmarks, more exactly inclusive of historical references and characters. The author of the article maintains and demonstrates that Mateiu Caragiale reconstructed facts under disguise around real historical personalities.

Keywords: Mateiu Caragiale, Portuguese places and landmarks, historical parallels.

Caius Traian DRAGOMIR

Dincolo de însemnările pe marginea paginilor lui Platon.

(Benedict Spinoza și Jean-Jacques Rousseau)

Abstract

Alfred North Whitehead a afirmat că întreaga filozofie europeană constă din însemnări pe marginea paginilor lui Platon. În această apreciere există mult adevăr, dar acest adevăr nu este unul integral. De la Aristotel, trecând prin teologie, scolastică și până la cartesianism, fenomenologie sau existențialism, marca lui Platon poate fi regăsită în toată creația filozofică. Ea este depășită cu adevărat doar de filozofia socială precedată, dar și inițiată, de un postulat, referitor la revoluție și drept, al lui Spinoza și de teoria „Contractului social” datorată lui Rousseau.

Cuvinte-cheie: filozofia platonică, filozofia socială, drept, revoluție, contract social.

Alfred North Whitehead holds that entire philosophy of Europe consists in notes written on Plato's works. There is a very deep truth in this consideration, but not a complete truth. Starting with Aristotel, passing through all Theology, Scholasticism, Cartesianism, Phenomenology or Existentialism, the Plato's mark can be found in the whole philosophical creation. It is transcended only by the social philosophy,

preceded, and initiated, by a Spinoza's assumption regarding the revolution and the rights and by Rousseau's theory of the "Social contract".

Keywords: *philosophy (of Plato), social philosophy, rights, revolution, social contract.*

Gabriela DANȚIȘ

Oskar Walter Cisek – mediator între culturi

Résumé

Articolul intenționează o succintă incursiune în eseistica plastică și literară a lui Oscar Walter Cisek, personalitate marcantă a culturii, precum și cunoscut prozator de limba germană din România. Eseurile (printre care pot fi menționate Sufletul românesc în artele plastice, Luchian și depășirea impresionismului, Theodor Aman sau Criza epicului în romanul contemporan) au apărut mai întâi în reviste importante din perioada dintre cele două războaie mondiale și au fost strânse în volum (Eseuri și cronici plastice, 1967; Sufletul românesc în artă și literatură, 1974) abia după moartea scriitorului. Perfect bilingv, ca mediator între cele două culturi, română și germană, Oscar Walter Cisek a contribuit la cunoașterea reciprocă a valorilor literare și printr-o susținută activitate de traducere, îndeosebi a unor poeți în plină afirmare.

Cuvinte-cheie: *arta plastică românească, eseist plastic și literar, mediator între culturi, bilingvism, traduceri.*

L'auteur a intentionné une succinte incursion dans les essais de littérature et des arts plastiques d'Oscar Walter Cisek, remarquable personnalité culturelle et aussi notable prosateur de langue allemande de Roumanie. Ces essais (parmi lesquels on peut mentionner L'âme roumaine dans les beaux-arts, Luchian et le dépassement de l'impressionisme, Theodor Aman ou La crise de l'épique dans le roman contemporain) ont parus premièrement dans des revues importantes de la période de l'entre deux-guerres et ont été réunis en volume (Essais et chroniques d'arts plastiques, 1967; L'âme roumaine dans les beaux-arts et dans la littérature, 1974) seulement après la mort de l'écrivain. Parfaitement bilingue, comme médiateur entre les deux cultures, roumaine et allemande, Oscar Walter Cisek a contribué à la connaissance réciproque des valeurs littéraires aussi par une soutenue activité de traduction, notamment des poètes en pleine affirmation..

Mots-clés: *les arts plastiques roumains, essayiste plastique et littéraire, médiateur entre cultures, bilinguisme, traductions.*

Violeta BAROANĂ

De la poveste la cuvânt: Poate Dubliners fi tradus? (I)

Abstract

Joyce distruge și recrează mituri, astfel deschide cutia Pandorei, dezlănțuind un limbaj propriu pe care și-l construiește pe parcursul jocului, distruge tiparele, topește convențiile și fabrică un univers nou, a cărui forță generatoare este cuvântul. În acest sens, el nu împarte indicații de citire și nici invitații, face însă ceva atipic pentru un scriitor: lasă instrumentul pe masa de lucru, de așa natură încât cititorul să-l poată găsi. Își lasă cuvintele la vedere și, asemenea Ariadnei, ne scoate din labirintul îndoielilor pe care canoanele culturale ni le-au semănat în spirit și în gândire. Trebuie să avem însă prezent în minte un aspect: cuvintele generează text, dar mai ales subtext.

Cuvinte-cheie: limbaj, convenții, cuvânt, indicații, canoane culturale, text, subtext.

Joyce destroys and recreates myths, thus opening Pandora's box, releasing a language of his own which he is gradually developing, melting conventions, furnishing literature with a new universe, whose generating force is the word. In this regard, he gives no reading indications and offers no invitations. Nonetheless, he does something unusual for a writer: he leaves his tools (the words) on the table, so that his reader can find them, and just like Ariadne, he helps us find our way through the maze of doubts, which have been inculcated by the literary canons. However, we have to bear in mind that words generate both text and subtext.

Keywords: language, conventions, word, indications, literary canons, text, subtext.

Napoleon POP

Valeriu IOAN-FRANC

Resetarea viziunii strategice a UE în actualul context global și european

Abstract

Lucrarea cercetătorilor din Institutul Național de Cercetări Economice „Costin C. Kirițescu” al Academiei Române face parte dintr-un studiu amplu consacrat noii imagini a Uniunii Europene în contextul economic actual, din perspectiva viitoarelor dezvoltări ale inferențelor țărilor membre asupra geopoliticii europene. Autorii contrapun resetării actuale a spațiului european parcursuri și programe de bază ale angajamentelor comunitare de la primele lor constituirii (1957) până în prezent (2015).

Cuvinte-cheie: geopolitică, modele economice, Uniunea Europeană, relații economice.

The paper presented by the researchers of the “Costin C. Kirişescu” National Institute for Economic Research of the Romanian Academy is part of a more comprehensive study dedicated to the new image of the EU in the present economic context, mainly with regard to future developments of the inferences of member countries in the geopolitics. The authors oppose to the present resetting of the European economic area basic schedules and programmes of the Community commitments from the early constitution (1957) to the present (2015).

Keywords: *Geopolitics, Economic Models, European Union, Economic Development, Economic Relationships*